

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 44.

Fylke: Vest Agder.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Lyngdal

Emne: Veving

Bygdelag:

Oppskr. av: Bertine Bkersmyr.

Gard:

(adresse): Lyngdal.

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. *Eller eigi røynsle, men og etter samtale med andre.*

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Ég har talk med 3 gardkonn fra Opsal, Vinkland og austre Eikeland. Dei er mellom 73-79 år gamle.

SVAR

1. Mannsklede. Til søndagsklede brukas dei alltid vadmål. Det var ùll både til renning og islett. Det blei vove med 2, 3 eller 4 skaft. Det var det vanlege å brukas 4 skaft til mannskledet, det blei mjukkare då. Det var ikkje noko mønster på tøyet.

Til hvardagsklede var dei "verken med aend på".

Det var vove med 3 skaft og 3 trær. Dei brodde ned ei trå om gangen. Renninga lag meir på undersida.

Rettsida blei meir lode, og det blei små små strekar på skrå av tøyet. Den slags støy blei brukk både til bukser og "büsseronar".

2. Kvinnesklede. Til kvinnetjolar var det "2 havelvadmål".

Ullgarnet spann dei ekstra grovt så tøyet blei tørt.

Men dei brukas mest "staff". Det blei vove med

bømmullrenning og ùll islett. Dei brukas 2 skafter og 2 trær. (Kobbe kalla denne slags tøy for "verken".)

3. a. Til skjorter og innderbukser til menn brukas dei kvitt vadmål eller staff. (Førgen var og lysgrå.)

b. Kvinnene brukas helst innderby av ùll, men spöta.

Engre kvinnor brukas helst heimvove "lerke" til (trøngje)

innderstøy "lerken" var bomull "legge negor", vanleg 2 havelvadmål

Understjorter sydde dei av "staff", men i andre førgor enn dei som var vanleg til tjolar.

4. Sengeombung var vanleg lervretsveving, men i

ymse forgar. Det var helst langstripet. Det viste seg omkring og såg - 1902 - var langstripet i lyst blått og mørkere blått.

5. Til dynevar brukta dei "verken med vund på", men det var alltid 5 havla og 5 trøer. Dei trødde ned ei trøa om gangen, så dei kulørte stripene låg fint på retta. Stadsdynene hadde kvit botnfarge og striper i raudt, kvitt og blått grått. Kvardagsdynene hadde grå botnfarge og striper i raudt og kvitt. Stripene var somme smale og andre breidare, så det blei eit minster. Det var ikkje lett å vera vane dynevar, stripene skulle målast på midten av dyna og syast saman der, stripene på kvar halvdel kaint vera neth like breide om dyna skulle bli fine.

Det varlege til "kveiklar" var "stoff.", men mange brukar og vadmål, det var varmare og mjukkare.

Nokre heimvervne lakar hadde dei alltid liggjande og blei brukte når dei kom framande. Laknane var vore av vauky "lerte", og sydd saman på midten.

Til putevar brukta dei "tømmillsverken med vund på."

Det var mjukkare enn "lerte", 3 havla, 3 trøer.

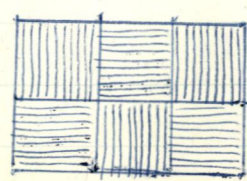
Senge teppe oppå dyna var ^{om dagen} ikkje brukte.

6. Dei kvite tømillsdukane hadde ruter på den måten at dei (var) vunde ein tjukkare tråd med regelrette mellomrom i renninga, og så slo dei inn ein like tjukk tråd når dei var, så det blei ruter i dukar. Dei hadde og kulørte ^{striper}

Vi dukane og serviettkane, serleg som ein bord i ytterkante ^{brukta}.

7. Dei gamle seier dei "lerte" med ^{striper} i bae endane til handklide.

8. Det ser ut som åklor og teppe har vore like brukta i Lyngdal. Eg har ikkje fått spurt opp nokon som har vore slike eller har slike frå eldre tid.

Et slikt tøy var mi mor, f. 1853, i blått og kvitt. I blå, 1 kvit med sida av innvannen i brukta

1 kvit, 1 blå -

2. "

Ho var det og i ull i to forgar. Det var vist ut sjeldan mønstre her i den tida, for det var så mange som "såg" på kjalane vore.

9753